

ויקרא

מפורש ומבואר ע"י **Ramban on Leviticus**

This volume was generated dynamically using a Custom Mikraot Gedolot tool developed for Sefaria's summer contest.

Created by:
Eshel Sinclair
eshel.sinclair@gmail.com

ויקרא 1

The LORD called to Moses and spoke to him from the Tent of Meeting, saying:

פִּרְשִׁיתִי לְמַעַלְהָ (שְׁמוֹת מ' לֵד) וּרְבוּתִינוּ אָמְרוּ (תּוֹרַת כְּהֻנִּים פֶּרֶשֶׁה א' ז') כִּי לִכְלָל הַדְּבָרוֹת וְלִכְלָל הָאֲמִירוֹת וְלִכְלָל הַצְּוִיִּים קִדְמָה קִרְיָאָה כְּלוֹמֵר שִׁיאֲמַר אֱלֹהֵי מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הִנְנִי זֶה דֶּרֶךְ חֲבֵה וּזְרוּז לְמֹשֶׁה וְהִנֵּה עַל דַּעַתְם הַזִּכִּיר זֶה בְּכֹאֵן בַּעֲבוּר שֶׁהוּא תַחֲלַת הַדְּבָרוֹ אֲשֶׁר הִיא אֱלֹהֵי מֵאֵהֶל מוֹעֵד לְלַמֵּד עַל כֻּלָּם כִּי כֵן יִהְיֶה מִשְׁפָּטוֹ כָּל הַיָּמִים בְּכָל הַתּוֹרָה וְ"מֵאֵהֶל מוֹעֵד" לְדַעַתְם הוּא מוֹקֵדִם וַיִּקְרָא אֱלֹהֵי מֵאֵהֶל מוֹעֵד וַיְדַבֵּר ה' אֱלֹהֵי בָאֵהֶל כִּי מֹשֶׁה שֶׁם הִיא וְשִׁיעוֹר הַכְּתוּב כִּפִּי פִשּׁוּטוֹ וּמִשְׁמַעוֹ וַיִּקְרָא ה' אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֱלֹהֵי מֵאֵהֶל מוֹעֵד וְעַל דֶּרֶךְ הָאֲמִתּוֹ הוּא כִּמוֹ וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל ה' (שְׁמוֹת כד א') וְסוּדוֹ יִדּוּעַ מִמַּעַמַּד הָרָר סִינִי וּבַעֲשֶׁרֶת הַדְּבָרוֹת וְכִבֵּר רִמְזוֹתֵי לוֹ (שֶׁם):

וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֵהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר:

רַמְבַּ"ן עַל וַיִּקְרָא

אָמַר הַכְּתוּב בְּכֹאֵן וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו וְלֹא כֵן בְּשֵׁאֵר הַמְּקוֹמוֹת בַּעֲבוּר שֶׁלֹּא הִיא מֹשֶׁה יָכוֹל לִבֹּא אֶל אֵהֶל מוֹעֵד לְהִיּוֹתוֹ נִגַּשׁ אֶל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר שֶׁם הָאֱלֹהִים רַק בְּקִרְיָאָה שִׁיקְרָא אוֹתוֹ שֶׁכֵּבֶר נֹאמַר לְמֹשֶׁה (שְׁמוֹת כה כב) וְנוֹעֲדִיתִי לָךְ שֶׁם וְדַבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכְּפֹרֶת (אֲשֶׁר אוֹעֵד לָךְ שְׁמָהּ) וְכִיּוֹן שִׁידַע שֶׁשֶׁשֶׁם יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים שֶׁם נִתְּיָרָא לִבֹּא בָאֵהֶל כָּלֵל עַד שִׁיקְרָא אֱלֹהֵי כֹאֲשֶׁר עֲשֵׂה בְהָרַר סִינִי שֶׁאֲמַר (שֶׁם כד טז) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶ�ה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִתּוֹךְ הָעֲנָן אוֹ שֶׁלֹּא הִיא מֹשֶׁה יוֹדַע שֶׁהַכְּבוֹד בָּאֵהֶל וְשִׁיחִיָּהּ לוֹ הַדְּבָרוֹ מִשֶׁם כִּי לֹא כִסְהוּ הָעֲנָן עַד יוֹם הַשְּׁמִינִי כְּדַעַת רְבוּתִינוּ (ת"כ לַהֲלֵן טא) וְאַחֲרֵי הַקִּרְיָאָה בֹּא מֹשֶׁה בָּאֵהֶל לִפְנֵי וּלְפָנִים כִּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ (תּוֹרַת כְּהֻנִּים אַחֲרֵי פֶרֶשֶׁה טז א') אֵהֶרֶן בְּבֹל יִבֹּא וְאִין מֹשֶׁה בְּבֹל יִבֹּא וְאִין זֶה דֶּרֶךְ פִּשְׁטֵּי בְּכְתוּב הַזֶּה וְכִבֵּר

ויקרא 1

Speak to the Israelite people,
and say to them: When any
of you presents an offering of
cattle to the LORD,
he shall choose his
offering from the herd or from the flock.

2 וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵינוּ יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי־יִקְרִיב
מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה מִן־הַבְּהֵמָה מִן־הַבָּקָר וּמִן־הַצֹּאן
תִּקְרִיבוּ אֶת־קָרְבַּנְכֶם:

רמב"ן על ויקרא

אדם כי יקריב מכס קרבן לה' מן הבהמה שיעור הכתוב הזה
אדם מכס כי יקריב מן הבהמה קרבן לה' מן הבקר ומן הצאן תקריבו
והענין בעבור שיצוה אחרי כן בקרבן העוף ובקרבן המנחה אמר כאן
כשיקריב אדם קרבן בהמה יקריב מאלה השנים ולא חיה ולא שאר
בהמות והנה זה לאו הבא מכלל עשה במקריב חיה כמו שאמרו
בזבחים פרק שלישי (לד) המעלה אברי חיה ר' יוחנן אומר עובר בעשה:

תקריבו מלמד ששנים מתנדבים עולה בשותפות
קרבנכם מלמד שהיא באה נדבת צבור היא עולת קיץ המזבח
הבאה מן המותרות לשון רש"י פירש הרב כן לומר שאם יתנדבו רבים
להביא עולה עולת השותפין היא מה בין שנים המשתתפין בקרבן ובין
עשרה ואלף שנשתתפו בו אבל קיץ המזבח הבאה מן המותרות לב ב"ד

מתנה עליהן ולפיכך היא עולת צבור והנה לדעתו כל עולה שיביאו רבים
חוץ מן המותרות דינה כדין עולת השותפין וטעונה סמיכה בכלם ונסכים
קרבים משלהם ואולי לדעתו עולת העוף שהיא באה נדבת שנים ואינה
באה נדבת צבור וכן השלמים שאמרו בהם שהשותפין מביאין אותם
נדבה ואין הצבור מביאים אותם נדבה (תורת כהנים פרק טז ה) בכלן
יכולין הרבים להתנדב להם בתחלה דעולת השותפין היא נקראת ושלמי
שותפין הם נקראין ולא מעטו אלא שלא יביאו אותן מן הקופות ואפשר
שנאמר שאם רצו צבור להפריש בתחלה לנדבה ויגביו אותה כאשר יגבו
השקלים לתמידין ומוספין שתהיה נדבת צבור בעולת בהמה ואין בה
סמיכה שנתרבה מן הכתוב הזה וכל זמן שיתנדבו בו רוב ישראל היא
נדבת צבור ואינה בעולת העוף ולא בשלמים ומעוטן נדונין כיחידים והוא
העיקר:

ויקרא 1

If his offering is a burnt offering from the herd, he shall make his offering a male without blemish. He shall bring it to the entrance of the Tent of Meeting, for acceptance in his behalf before the LORD.

3אם־עֹלָה קָרְבָּנוֹ מִן־הַבָּקָר זָכָר תָּמִים יִקְרִיבֵנוּ אֶל־פֶּתַח
אֹהֶל מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרִצּוֹנוֹ לִפְנֵי יְהוָה:

רמב"ן על ויקרא

ויקרא 1

וְסִמֵּן יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו:

He shall lay his hand upon the head of the burnt offering, that it may be acceptable in his behalf, in expiation for him.

רמב"ן על ויקרא

וְסִמֵּן יָדוֹ> בשתי ידיו כי מצאנו וסמך אהרן ובניו את ידיהם על ראש הפר (שמות כט י) וסמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל (שם טו) ודרשו בו ידי כל יחיד ויחיד והנה היא בשתי ידיו ובשעיר המשתלח מפורש וסמך אהרן את שתי ידיו על ראש השעיר (להלן טז כא) ולא ידעתי אם כן למה כתב בכל שאר הסמיכות "את ידו" ואולי להוציא ממנו מה שדרשו (מנחות צג) ידו ולא יד שלוחו כי שמא היה במשמע "ידיו" להביא את שתיהן ולא נמעט בו השליח אבל עכשיו שהסמיכה בשתי ידיו לא כתב לשון יחיד אלא למעט השליח שאף על פי ששלוחו כמותו בשאר המקומות לא נדון כן בסמיכה ובתורת כהנים (אחרי פרשה טז כא) וסמך אהרן את שתי ידיו (ויקרא טז כא) מלמד שהסמיכה בשתי ידים בנין אב לכל הסמיכות שיהיו בשתי ידים:

וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר> עליו **עֹלָה**> על מה הוא מרצה לו אם תאמר על כריתות ומיתות ב"ד או מיתה בידי שמים או מלקות הרי עונשן אמור הא אינו מרצה אלא על עשה ועל לאו שנתק לעשה לשון רש"י וברייטא היא בתורת כהנים (פרק ד ח) ואני תמה וכי היכן עונשן אמור כי הקרבנות בשוגגין הן מרצין ונוכל לומר שיכפרו על חייבי מיתה בידי שמים שוגגין ועל חייבי מלקות שוגגין ועל חייבי מיתות ב"ד שוגגין באותן שאין חייבין עליהם חטאת כגון מכה אביו ואמו ומקלל כשם שהחטאת מכפרת בחייבי כריתות שוגגין ואולי בעבור שפירש הכתוב בחייבי מיתות ב"ד ובחייבי כריתות עונשן במזיד ובשוגג ופירש בחייבי מיתה בידי שמים עונשן במזיד למיתה ובחייבי לאוין למלקות ולא פירש בהם שום עונש בשוגג נראה להם לחכמים שכל העונש שבהם פרשו הכתוב כי למה יפרש עונשן של אלו במזיד ובשוגג ויפרש עונש האחרים במזיד ולא יפרש אותו בשוגג ויאמר שיהא מחוייב להביא בהן עולה ולכך ראו שאין בחייבי מיתה בידי שמים ובחייבי מלקות אלא עונשן

המפורש בהן במזיד אבל בשוגג אין עליהם שום נשיאות חטא ואין צריכין רצוי כלל וזהו שאמרו "כבר ענשן אמור" שכל העונש שרצה להטיל עליהם כבר אמרו הכתוב אבל על עשה ועל לא תעשה הניתק לעשה המזידין שלא הזכיר בהם שום עונש ואי אפשר שלא יענש בהם בזה ירצה בעולה הזו אם יביאנה בנדבת נפשו ויתכן לומר כי בעבור שלא הזכיר בקרבנות הנדבה "לכפר עליו על שגגתו אשר שגג" כאשר בקרבנות החטא ואמר "ונרצה" היה לרבותינו במשמעות הזה שיכפר על המזידים שאינם רצויים לפניו כי השוגג אע"פ שחטא רצוי השם הוא אם כן אי אפשר לו לכפר על המזידים זולתי על עשה ועל לא תעשה שניתק לעשה שלא נזכר בהם עונש אלא שאינם רצויים למלך בעבור שעברו על מצותו ובמה יתרצו אל אדוניהם בדורון הזה וראיתי באגדה בויקרא רבא (ג ז) תני רבי שמעון בן יוחאי אין העולה באה אלא על הרהורי עבירת הלב אמר רבי לוי מקרא מלא הוא והעולה על רוחכם היה לא תהיה (יחזקאל כ לב) העולה מכפרת על העולה על רוחכם וכן באיוב הוא אומר והעלה עולות מספר כולם כי אמר איוב אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם (איוב א ה) הדא אמרה אין העולה באה אלא על הרהורי הלב והטעם שלפי שהוא חטא שאין מכיר בו אלא ה' לפיכך כולה כליל לה' ולשון "ונרצה לו" יחזור אל השם הנכבד הנזכר שיתרצה לו בקרבן הזה לכפר עליו מלשון ובמה יתרצה זה אל אדניו (שמואל א כט ד) ואור פניך כי רציתם (תהלים מד ד) וכן רבים ויתכן כי ונרצה כנוי לחטא שנרצה לו חטאו לכפר עליו מלשון כי נרצה עונה (ישעיהו מ ב) עד רצתה הארץ את שבתותיה (דחי"ב לו כא) והם ירצו את עונם (ויקרא כו מג) לשון השלמה ויתכן שהוא כענין הראשון כאלו העון רצוי לפני השם לא יחר אפו בו עוד:

ויקרא 1

The bull shall be slaughtered
before the LORD; and
Aaron's sons, the priests,
shall offer the blood, dashing
the blood against all sides of
the altar which is at the entrance of the Tent of Meeting.

וַיִּשְׁחַט אֶת־בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהַקְרִיבוּ בְנֵי אֶהֱרֹן
הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב
אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:

רמב"ן על ויקרא

וּשְׁחַט וְהַקְרִיבוּ הַכֹּהֲנִים מקבלה ואילך מצות כהונה לימד על
השחיטה שכשרה בזר והקריבו זו קבלה ומשמעה לשון הולכה למדנו
ששתיהן בבני אהרן לשון רש"י ואיננו נכון אלא מדרש רבותינו (תורת
כהנים פרשה ד ד) והקריבו זו קבלת הדם שאין לשון והקריבו קריבת
הדם למזבח שהיא ההולכה אבל הוא לשון קרבן שיעשו מן הדם קרבן

והוא לקבלו ולזרקו על המזבח כי הזכיר בבעל הקרבן הבאה וסמיכה
ושחיטה ואחרי השחיטה הזכיר בני אהרן מיד אם כן אף הקבלה עצמה
מצות כהונה ואינה אלא בכהן כשר ובכלי שרת וכל שכן הולכה וזריקה
ועוד שהולכת האברים לכבש פסולה בזר שכך דרשו (זבחים ד) והקריב
הכהן את הכל והקטיר המזבחה (פסוק יג) זו הולכת אברים לכבש אם
כן אף הולכת הדם צריכה כהן בכיהונו: